

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 11-2026
Datum : 6 januari 2026
B&W datum : 20 januari 2026
Beh. Ambtenaar : A. Penninx
Portefeuillehouder : H.J. Groters
Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen D66 Startnotitie Warmte/Koude Programma

Aanleiding:

De D66 fractie heeft schriftelijke vragen gesteld over de Startnotitie Warmte/Koude Programma.

Inhoud mededeling:

De volgende vragen zijn gesteld:

1. **In de startnotitie lezen we: “Door verschillende oorzaken is er nog weinig veranderd ten opzichte van de Transitievisie Warmte”. Kan een uitputtend overzicht gegeven worden van al deze oorzaken en wat de getrokken lessen zijn voor dit nieuwe programma per oorzaak.**

Antwoord: In de startnotitie zijn de volgende oorzaken aangegeven waardoor er weinig veranderd is ten opzichte van de Transitievisie Warmte:

- a. **Oorzaak:** We hebben te maken met particulieren die zelf de keuze moeten maken om hun woning te verduurzamen, we kunnen inwoners niet verplichten om de stap te zetten richting aardgasvrij.
Getrokken les: De Transitievisie Warmte bood vooral een strategisch overzicht zonder verplichtingen. Door de nieuwe wetgeving van het rijk zullen er na het vaststellen van het Warmte/Koudeprogramma meer mogelijkheden zijn om de warmtetransitie te versnellen. De gemeenteraad krijgt bijvoorbeeld een aanwijdsbevoegdheid. Hiermee kan de gemeenteraad gebieden aanwijzen waarin de overstap van aardgas naar duurzame warmte verplicht wordt, onder wettelijke kaders en met waarborgen voor bewoners en gebouweigenaren. We blijven verder doorgaan met subsidies voor verduurzaming en ondersteuning van inwoners door het Energieloket Achterhoek. In 2026 wordt door de regio en het Energieloket een Programmatische Aanpak opgesteld op welke wijze de uitvoering en dienstverlening optimaal gehouden kan worden voor de inwoners van de Achterhoek.
- b. **Oorzaak:** Door netcongestie is het niet verstandig om nu hele wijken of straten ineens van het aardgas af te halen. Als in de winterperiode alle warmtepompen dan aanslaan in combinatie met de piekmomenten van huishoudens dan zijn er risico's op netuitval.
Getrokken les: Liander is actief aan het onderzoeken hoe de bestaande regelstations en het laagspanningsnet in woonwijken aangepakt kunnen worden. En ook Tennet gaat flink investeren in het uitbreiden en nieuwbouwen van hoogspanningsstadions in Gelderland. Dit alles kost echter tijd en zeker tot 2035 zal netcongestie een rol blijven spelen. Bij het Koude-/Warmteprogramma zal hiermee rekening gehouden moeten worden. Bij het Warmte/Koudeprogramma zal hiermee rekening gehouden moeten worden.
- c. **Oorzaak:** De isolatieopgave loopt vertraging op door de verplichting tot natuurvriendelijk isoleren.
Getrokken les: Een Soortenmanagementplan zorgt er straks voor dat we meer kunnen versnellen door ecologische werkprotocollen voor spouw. Eind 2026 stopt de huidige methodiek voor Natuurvriendelijk isoleren (NVI). Het Soortenmanagementplan dient hier een vervolg op te geven. De gunning is hiervoor al gedaan, met de uitvoering moest echter gewacht worden op de handreiking van de provincie.

In 2026 zal het Soortenmanagementplan worden opgesteld. Dit houdt in dat in één keer voor de gemeente ecologisch onderzoek wordt gedaan. Hierdoor is straks in het gebied van het Soortenmanagementplan individueel ecologisch onderzoek per woning niet meer nodig.

2. **In de eerste versie uit 2021 lezen we: “We zetten praktische stappen in de warmtetransitie. Dat betekent dat we de buurten niet te groot maken, zodat persoonlijk contact echt persoonlijk is. We zetten in op clusters en kijken hoe we hen kunnen ondersteunen met verduurzamen. We meten onze resultaten en weten zo of onze aanpak werkt. Verandert met de nieuwe aanwijsbevoegdheid en andere gemeentelijke instrumenten de warmtetransitie de keuze voor de grootte van buurten?**

Antwoord: De warmtetransitie is een flinke opgave. Cruciaal bij de totstandkoming van toekomstige wijkuitvoeringsplan is de participatie van gebouweigenaren- en gebruikers. En zeker ook bij een eventuele aanwijsbevoegdheid is dit van groot belang. Het niet te groot maken van buurten zal dus zeker ook bij het Warmte/Koudeprogramma aan aandachtspunt blijven.

3. **Netcongestie gaat primair over gebrek aan transportcapaciteit voor nieuwe aansluitingen of verzwaren van bestaande aansluitingen. Veel bestaande woningen hebben echter reeds een elektra aansluiting die voldoende is voor het plaatsen van een warmtepomp. Hoe wordt dit meegenomen in het Warmte/Koude Programma?**

Antwoord: Woningeigenaren die een warmtepomp willen plaatsen die kunnen dit momenteel gewoon doen. Hele wijken of straten die ineens aan de warmtepomp gaan is echter een ander verhaal. Hiervoor zal met Liander moeten worden afgestemd of het laagspanningsnet dit al wel aankan. Daarnaast heb je ook te maken met beschikbare capaciteit om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Dit zal meegenomen worden in het Warmte/Koudeprogramma.

4. **In 2021 hebben we tijdens de raadsbehandeling als D66 ingebracht dat we een robuuste gemeentelijke organisatie misten en de bijbehorende financiële middelen om de Transitievisie Warmte uit te voeren. Welke lessen zijn getrokken over de benodigde organisatorische robuustheid om de warmtetransitie van de grond te trekken?**

Antwoord: De warmtetransitie is een opgave die we als gemeente niet alleen aankunnen. We werken daarom actief samen met de andere gemeenten in de regio en hebben een gezamenlijke regiocoördinator. Vanuit het rijk hebben we hier vanuit het rijk ook extra middelen voor gekregen. Door deze samenwerking was de gemeentelijke capaciteit voldoende, ook omdat een deel van de uitvoering als het gaat om de ondersteuning van de inwoners door het Energieloket Achterhoek wordt gedaan. Van het rijk hebben we voor meerdere jaren financiële middelen gekregen om inwoners met subsidies te kunnen ondersteunen op het gebied van verduurzaming.

5. **In het plan uit 2021 was geen strategische lange termijnplanning opgenomen tot 2050. Conform de nieuwe wetgeving is de minimale termijn tussen ‘aanwijzen’ van een gebied en de gaskraan daadwerkelijk dichtdraaien 8 jaar. Dit betekent dat het laatste gebied in 2042 moet worden aangewezen, 15 jaar nadat het Warmte/Koudeprogramma in uitvoering is. Wordt in dit tweede plan wel een roadmap tot 2050 opgenomen?**

Antwoord: In het Warmte/Koudeprogramma zal een strategische lange termijnplanning worden opgenomen tot 2050. Deze zal op hoofdlijnen zijn. In de uiteindelijke wijkuitvoeringsplannen worden de details weergegeven.

6. **In het plan uit 2021 was geen aanpak opgenomen voor bedrijfsgebouwen of utiliteit. In de Transitievisie Warmte lezen we “hiervoor wordt een eigenstandige routekaart gemaakt”. Echter, in deze raadsperiode is de routekaart voor verduurzaming van bedrijfsgebouwen niet gemaakt. Worden utiliteitsgebouwen nu wel integraal meegenomen in het Warmte/Koude Programma?**

Antwoord: Utiliteitsgebouwen horen bij de gebouwde omgeving en worden integraal meegenomen bij het Warmte/Koudeprogramma. Ook zij moeten uiteindelijk in 2050 van het aardgas af zijn.

- 7. In het plan uit 2021 werd meer dan 90% doorgeschoven na 2030 en werd er minder dan 10% aangepakt tot 2030. Hoeveel procent is gerealiseerd in de afgelopen vier jaar?**

Antwoord: Er is vier jaar geleden geen nulmeting gedaan dus het is lastig om aan te geven hoeveel procent er is gerealiseerd. Als we kijken naar de Klimaatmonitor 2024 dan heeft 22,9% van het totaal aantal woningen in Aalten een energielabel van B of beter. Label B wordt gezien als 'aardgasvrij-ready'.

- 8. In 2021 heeft D66 gepleit voor een aparte programmamanager om de warmtetransitie van de grond te trekken. Er wordt nu wel een (wettelijk verplicht) programma opgesteld, wordt hiervoor ook een programmamanager met de benodigde slagkracht gezocht? Zo nee, waarom niet? Zo ja, per wanneer en met welke middelen en bevoegdheden?**

Antwoord: De gemeente Aalten is samen met de andere gemeenten in de regio al bezig met de warmtetransitie. Er moet nu een wettelijk verplicht Warmte/Koude programma worden opgesteld waarbij participatie met inwoners en uiteindelijk ook de opzet van wijkuitvoeringsplannen veel capaciteit gaan vragen. In de tussentijd wordt nader bepaald welke slagkracht op welk moment nodig is en welke dekking daarvoor beschikbaar is. De CDOKE-middelen zijn daarbij het meest voor de hand liggend.